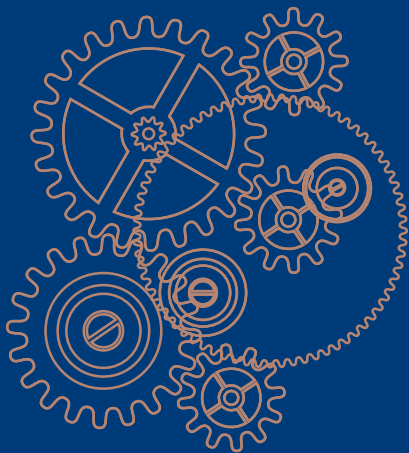

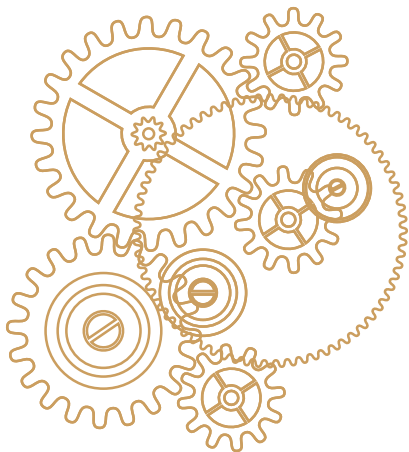
Vijeće Europe

PUTOVNICA

za tvoja prava

Vijeće Europe

PUTOVNICA

za tvoja prava

Dobro došao/došla na putovanje

Život je zadivljujuće putovanje. Putujemo s mnogo ljudi cestom koja vodi naprijed i svi želimo da naše putovanje bude što sigurnije, uzbudljivije i sretnije. Postoji jedan jako dobar način da se to zaista i dogodi, a to je poštovanje prava drugih ljudi. Primjenjuje se na sve jednako – i na djecu i na odrasle.

Kao dječak ili djevojčica, koja još nema 18 godina, imaš i neka posebna prava. Popis tih prava, kao i koraka koje vlade moraju poduzimati kako bi ti pomogle ostvarivati ta prava, naveden je u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. godine.

Sigurno su ti rekli da postoje stvari koje nemaš pravo učiniti ili reći. Nije ti dopušteno uništavati nečije stvari, krasti, povrijediti ili uvrijediti ljude. Ali jesi li znao/znala da imaš i prava?

Ova će te putovnica povesti na putovanje kroz neka tvoja prava. Putovanje ima šest usputnih postaja na putu prema krajnjem odredištu. Na svakoj ćeš postaji naučiti više o tome koja su tvoja prava i od tebe će se tražiti da napraviš malu vježbu. Nakon što to bude gotovo, možeš dobiti vizu za prava koja si upravo istražio/istražila. To će ti pomoći u obrani kad ljudi ne budu poštovali ta prava, a moći ćeš pomoći i drugoj djeci da i ona to učine.

Prva postaja –
*Tvoje pravo na opstanak,
na zaštitu i na razvoj*

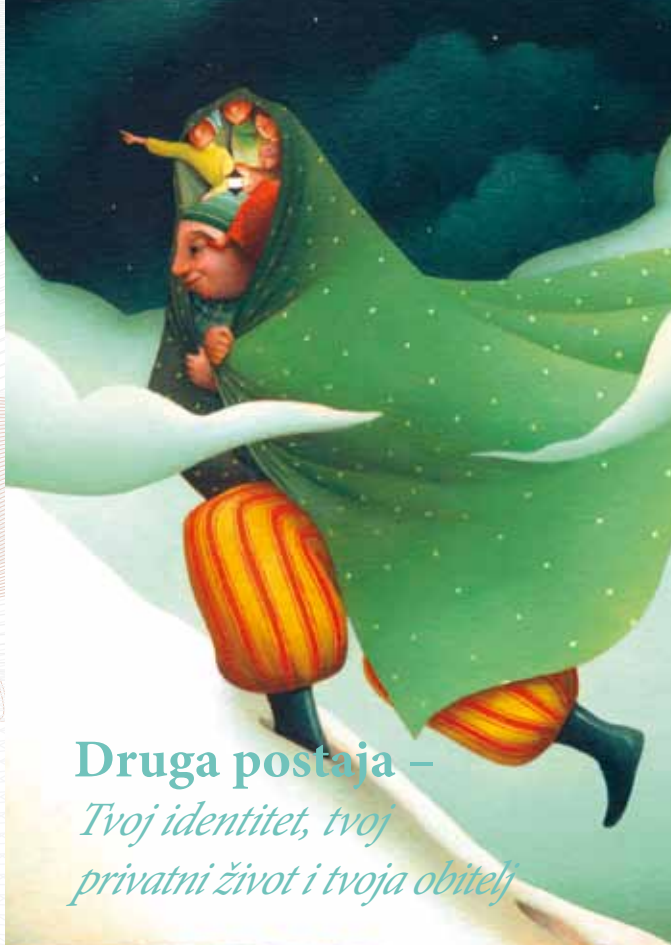
Tvoj opstanak, tvoja zaštita i tvoj razvoj

- Imaš pravo na zaštitu svojih interesa u svim odlukama koje te se tiču. Imaš pravo na zaštitu od diskriminacije, primjerice, zbog svojega porijekla, mišljenja, uvjerenja ili spola.
- Imaš pravo na život i na uravnotežen i zdrav tjelesni, psihički, duhovni, moralni i socijalni razvoj.
- Imaš pravo na hranu, odjeću, stanovanje i zaštitu zdravlja.

- Imaš pravo na zaštitu od svih vrsta iskorištavanja, zlostavljanja te tjelesnog i psihičkog nasilja, uključujući i ono koje se događa u obitelji i u ustanovama koje pružaju skrb za djecu.
- Imaš pravo na visoki standard obrazovanja koji omogućuje najpotpuniji razvoj tvoje osobnosti, talenata i sposobnosti. Tvoje te obrazovanje mora naučiti poštovati prava i slobode drugih i pripremiti te za odgovoran život u slobodnome društvu, u duhu razumijevanja, mira, snošljivosti, jednakosti i prijateljstva među narodima.
- Imaš pravo na široki raspon objektivnih informacija.
- Ako si osoba s mentalnim ili tjelesnim poteškoćama u razvoju, imaš pravo na dostojanstven život, integraciju u društvo, razvoj svoje osobnosti i najveću moguću samostalnost.
- Imaš pravo na odmor, slobodno vrijeme, igru te rekreativne, umjetničke i kulturne aktivnosti u okruženju primjerenom tvojoj dobi i u kojemu se poštuju tvoja prava.

Osvoji svoju vizu:

Razgovaraj sa svojim nastavnikom i predloži da objasniš ova prava ostalim učenicima u razredu. Možeš predložiti i da se izradu plakata za školu.

Druga postaja –
*Tvoj identitet, tvoj
privatni život i tvoja obitelj*

Tvoj identitet, tvoj privatni život i tvoja obitelj

- Imaš pravo na ime, državljanstvo i zaštitu svojeg identiteta. Ako pripadaš nekoj etničkoj, vjerskoj ili jezičnoj manjini, ne smiješ biti lišen/lišena prava voditi svoj vlastiti kulturni život, ispovijedati svoju vjeru ili upotrebljavati jezik svoje skupine.

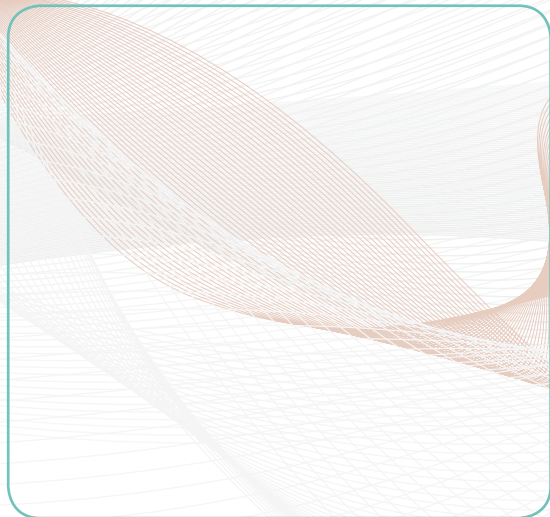
- Imaš pravo na zaštitu svoje privatnosti. Nitko se ne smije nezakonito miješati u tvoj privatni život ili u privatni život tvoje obitelji. Tvoj dom, tvoje dopisivanje, tvoja čast i ugled zaštićeni su Ustavom.

- Tvoji roditelji imaju zajedničku odgovornost za tvoj odgoj i razvoj. Imaju pravo i obvezu davati ti smjernice kako bi trebao/trebala ostvarivati svoja prava i poštovati svoje obveze.
- Imaš pravo znati tko su tvoji roditelji i imaš pravo na to da te oni odgajaju, osim ako to nije protivno tvojem interesu.
- Imaš pravo znati gdje su ti roditelji i uči u drugu zemlju kako bi im se pridružio/pridružila. Tvoji roditelji imaju isto pravo u odnosu na tebe.
- U slučaju odvajanja, imaš pravo na to da te pitaju za mišljenje o svim odlukama koje se tiču tvojeg odnosa s roditeljima. Ako si odvojen/odvojena od svojih roditelja ili od jednog od njih, imaš ih pravo redovito viđati, osim ako to nije protivno tvojem interesu.
- Posvojenje se može zasnovati samo ako je u tvojem interesu.

Osvoji svoju vizu:

Tko si ti?

Ovdje stavi svoju sliku.

Ime:

Prezime:

Državljanstvo/a:

Ime oca:

Ime majke:

Adresa:

.....

Na što sam ponosan/ponosna?

.....

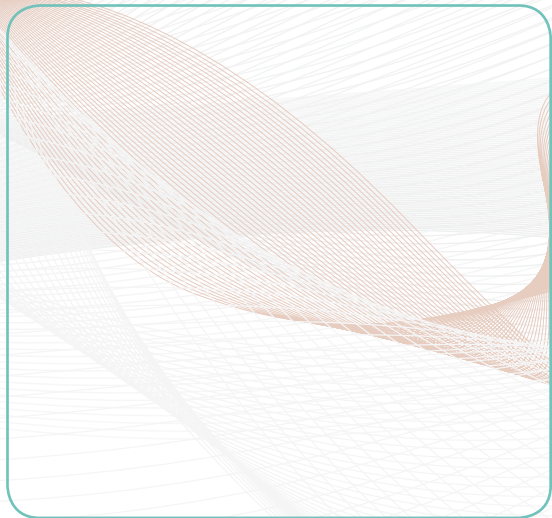
.....

.....

Osvoji svoju vizu:

Tko možeš postati?

Zamisli se u 2040. godini
i nacrtaj ovdje svoju sliku.

Jezici:

Studij:

Zanimanje:

Hobiji:

Oženjen/udata?

Djeca?

Zemlje u koje sam putovao/putovala:

.....

.....

.....

.....

Treća postaja –
Tvoje slobode

Tvoje slobode

- Sloboda izražavanja mišljenja: čim budeš sposoban/ sposobna za to, imaš pravo izraziti svoje mišljenje o svemu što te se tiče. Tvoje se mišljenje mora uzeti u obzir.

- Sloboda izražavanja: imaš pravo slobodno se izraziti te tražiti, primati i širiti informacije.

- Sloboda mišljenja, savjesti i religije.
- Sloboda udruživanja: imaš pravo udružiti se s drugim osobama i sudjelovati na sastancima.

Postoje granice ovih sloboda. Moraš poštovati prava i slobode drugih i ne smiješ predstavljati prijetnju društvu ili sebi.

Osvoji svoju vizu:

Napravi popis situacija kod kuće, u školi i u svojem gradu u kojima bi želio/željela uvažavanje svojega mišljenja.

1. Kod kuće

-
-
-

2. U školi

-
-
-

3. U tvom gradu

-
-
-
-

Osvoji svoju vizu:

Internet je fantastičan alat za učenje i dijeljenje. Međutim u njemu se mogu skrivati i neke opasnosti. Odigraj na mreži igricu *Through the Wild Web Woods* koja će te naučiti kako se zaštititi na Internetu. Ona postoji na mnogo jezika.

www.wildwebwoods.org

Četvrta postaja –
Ti i država

Ti i država

- Država mora učiniti sve što je potrebno kako bi ti omogućila ostvarenje tvojih utvrđenih prava i sloboda.
- Država te mora štiti i osigurati tvoju dobrobit. Mora pomoći tvojim roditeljima ili osobama koje se brinu za tebe osnivanjem ustanova i osiguravanjem usluga putem kojih će se brinuti za tvoje interese i za tvoju dobrobit.
- Ako ne možeš živjeti sa svojom obitelji, država te mora zaštititi i pomoći ti. Mora pronaći rješenje koje uzima u obzir tvoju prošlost i tvoju kulturu, a imat ćeš i pravo na redovno preispitivanje tvoje situacije.
- Ako si pretrpio/pretrpjela nasilje, država ti mora pružiti pomoć i pomoći ti u povratku u normalan način života.

- Imaš pravo na pravdu. Država mora osigurati prilagodbu pravosudnog sustava tvojim specifičnim pravima i potrebama.
- Ne smiješ biti podvrgnut/podvrgnuta mučenju ni okrutnom ili ponižavajućem kažnjavanju.
- Na tebi se ne smije izvršiti smrtna kazna niti smiješ biti osuđen/osuđena na kaznu doživotnog zatvora.

- Ne smiješ biti nezakonito uhićen/uhićena. Pritvor mora biti zadnja moguća mjera. Mora biti što je moguće kraći i uzimati u obzir tvoje potrebe i tvoju dob. U pritvoru moraš biti odvojen/odvojena od odraslih pritvorenika ili zatvorenika i, osim u iznimnim okolnostima koje su u tvom interesu, imat ćeš pravo i ostati u kontaktu sa svojom obitelji.

- U vrijeme rata, država te mora štiti i skrbiti o tebi. Ako si mlađi/mlađa od 15 godina, ne smiju te unovačiti ni u koje oružane snage.

Međunarodne konvencije su ugovori koje države međusobno sklapaju. U tim se ugovorima nalaze pravila koja se moraju poštovati, ali oni potiču države i da poduzimaju mjere koje su još pogodnije za djecu. Ako je pravo tvoje zemlje pogodnije za tebe nego neka konvencija, tada se mora primijeniti domaća pravo.

Osvoji svoju vizu:

Zamisli i opiši savršenu zemlju za djecu.

Ona bi trebala

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Možeš li se sjetiti nekih načina na koje
bi tvoja zemlja mogla pomoći djeci:**

- s teškoćama u razvoju

.....

.....

.....

- koja su morala pobjeći iz svoje zemlje.

.....

.....

.....

- koju su tukli

.....

.....

.....

Peta postaja –
Međunarodne organizacije
i ti

Međunarodne organizacije i ti

Države su osnovale brojne međunarodne organizacije. Neke, kao Ujedinjeni narodi (UN) i Vijeće Europe, osnovane su radi zaštite ljudskih prava, sprečavanja sukoba i razvitka poštenijih, naprednijih i demokratskijih društava. Gotovo sve međunarodne konvencije usvojile su te međunarodne organizacije. One nakon toga poduzimaju korake kako bi se pobrinule da države poštuju prava utvrđena tim konvencijama.

Odbor za prava djeteta prati primjenu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Kako bi ocijenio koliko je neka zemlja u tome uspješna, Odbor za prava djeteta razmatra podatke koje dostavlja zemlja, ali i sluša mišljenja neovisnih institucija koje se bave ljudskim pravima (uključujući dječje povjerenike i pravobranitelje), kao i mišljenja organizacija civilnog društva (kao što su nacionalne udruge za djecu), djece i mladih ljudi.

Nakon što razmotri sve te podatke, Odbor za prava djeteta izrađuje dokument koji se zove "zaključna zapažanja" o zemlji koju je procjenjivao. U njemu je navedena procjena Odbora o napretku u provedbi konvencije u toj zemlji, ukazuje se na područja koja zabrinjavaju i daju se preporuke za poboljšanje položaja djece u toj zemlji.

Osim toga, djeca mogu pokrenuti postupak pred Europskim sudom za ljudska prava. Primjerice, Sud je utvrdio da je jedna zemlja počinila povredu Konvencije jer nije zaštitila djecu od tjelesnog kažnjavanja u zatvoru, školi i kod kuće. Za jednu drugu zemlju utvrđeno je da se nije brinula za djevojčicu koja je putovala sama.

Postoje i međunarodne organizacije koje nisu osnovale vlade, nego organizacije civilnog društva. One imaju važnu ulogu u davanju savjeta i poticanju vlada na bolju zaštitu dječjih prava.

Osvoji svoju vizu:

Pretraži internet i pronadi:

1. Zaključna zapažanja Odbora za prava djeteta koja se odnose na tvoju zemlju:

www2.ohchr.org/english/bodies/crc/

.....

2. što radi Vijeće Europe za dječja prava:

www.coe.int/children

.....

3. mnogo zanimljivih video i audio izvora o dječjim pravima na internetskoj stranici UNICEF-a MAGIC:

www.unicef.org/magic

.....

4. internetsku stranicu Mreže za informiranje o dječjim pravima, na kojoj možeš naći zadivljujuću količinu informacija vladâ, organizacija civilnog društva i raznih međunarodnih organizacija

www.crin.org

.....

Šesta postaja –
Obrana tvojih prava

Što ako se ova prava ne poštuju?

Ostvarivanje određenih prava može biti ograničeno iz valjanih razloga: primjerice, kako bi te se zaštitilo od značajne opasnosti ili kako bi se uzela u obzir tvoja zrelost ili dob. Neka se prava, kao što je pravo na život, obrazovanje, zdravlje i zaštitu od nasilja ili iskorištavanja, nikada ne smiju ograničiti – ne smiju ih ograničiti čak ni roditelji ili učitelji. Ako smatraš da su tvoja prava povrijeđena:

- razgovaraj s osobama u koje imaš povjerenja, kao što su tvoji roditelji, učitelji, liječnici, prijatelji, socijalni radnici ili osobe koje skrbe o tebi;
- nazovi poseban telefonski broj za djecu žrtve nasilja kako bi razgovarao/razgovarala s osobom koja će ti moći dati savjet;
- otiđi na policiju, podnesi pritužbu i zatraži zaštitu od države;
- obrati se pravobranitelju za djecu ili udruzi koja brani dječja prava;
- u određenim slučajevima možeš čak i pokrenuti postupak pred Europskim sudom za ljudska prava.

Osvoji svoju vizu:

Napiši imena i brojeve telefona ljudi i organizacija kojima se možeš obratiti ako trebaš pomoć.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

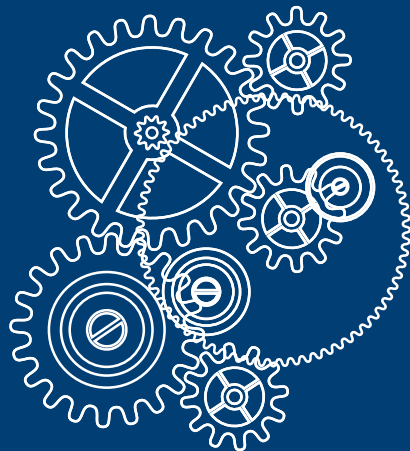
.....

.....

.....

.....

Vijeće Europe

Čestitamo!

Čestitamo!

Sada imaš sve vize koje ti trebaju za bolju obranu tvojih prava.

Sigurni smo da si uživao/uživala na ovom putovanju kroz svoja prava. Važno je da sve što si naučio/naučila podijeliš s odraslima oko sebe i s drugom djecom. Sigurno imaš mnogo zamisli o stvarima koje bi se mogle učiniti da se poboljša život mnoge djece. Nadamo se da ćeš poželjeti učiniti sve što možeš da se tvoje ideje ostvare u praksi!

*S najboljim željama našega tima
za tvoje buduće pustolovine.*

Želiš li podijeliti svoja razmišljanja s Vijećem Europe?

Možeš nam:

- poslati poruku elektroničkom poštom na adresu **children@coe.int**
- poslati pismo ili crtež na adresu **„Building a Europe for and with children“
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex, France**

Nemoj zaboraviti napisati svoje ime, svoju zemlju i svoju dob! Neke poruke i crteže objavit ćemo na svojoj internetskoj stranici.

**Galerija fotografija mojih
prijatelja i obitelji**

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

www.coe.int